

Zápis z jednání Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání ze dne 4. prosince 2019

Jednání se uskutečnilo dne 4. prosince 2019 (10:00 – 13:45 hod.) v zasedací místnosti Forum, v budově Úřadu vlády České republiky (adresa: Vladislavova 4, Praha 1)

Přítomní členové pracovní skupiny: Kovářová Alena, Bilanová Renáta, Lídlová Georgiu Alena, Mandová Olga, Minh Nguyen, Zolotarev Igor, Balog Jan, Miňo Jaroslav, Vokušová Naďa, Dzingel Martin, Růžičková Marta, Štáhlavský David

Omluvení členové: Lazarová Světlana, Kraus Tomáš, Pilátová Agáta, Kokeš János, Kopřivová Lenka, Kubešová Branislava

Hosté: Demeterová Iveta (ČRo), Mančalová Gašparovič Tajana (ČRo), Číhalová Eugenie (ruská menšina)

Úřad vlády ČR: Odbor lidských práv a ochrany menšin: Weinerová Renata (tajemnice PS), Jůnová Klára (vedoucí oddělení), Mertlík Tadeáš

Program jednání:

1. „Jak více zviditelnit národnostní menšiny v mediálním prostoru“ – nová výzva, která vzešla z posledního jednání Rady vlády pro národnostní menšiny dne 22. října 2019 - nové náměty a směry - *(Renata Weinerová, tajemnice PS)*
2. „Menšinová“ média v České republice: od bible po Facebook a Instagram. *Problematika možnosti zařazení internetové multimediální prezentace národnostních menšin mezi podporovaná média ze státních zdrojů – (prezentace Mgr. Aleny Kovářové, zástupkyně za běloruskou národnostní menšinu v Radě vlády pro národnostní menšiny)*
3. Národnostní menšiny a média – srovnání situace v ČR a dalších evropských státech – *(příspěvek Jaroslava Miňy, zástupce za slovenskou národnostní menšinu v Radě vlády pro národnostní menšiny)*
4. Informace o projektu „Paměť národa“ (o.p.s. Post Bellum) – *(příspěvek Evženie Číhalové, zástupkyně za ruskou národnostní menšinu v Radě vlády pro národnostní menšiny)*
5. Zvýšení informovanosti o národnostně menšinových pořadech ve veřejnoprávních médiích, např. formou upoutávek? *(diskuse)*
6. Různé

Jednání zahájila tajemnice Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání (dále jen „PS“) R. Weinerová, která přítomné přivítala a omluvila nepřítomnost předsedkyně PS Světlany Lazarové z důvodu neodkladných pracovních povinností.

Ad 1)

Tajemnice PS představila výzvu, jež vzešla z posledního jednání Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) ze dne 22. října 2019, na kterém místopředsedkyně Rady Helena Válková vyzvala zástupce národnostních menšin k vyšší pracovní aktivitě v rámci činnosti PS. V této souvislosti byl členům PS s předstihem rozeslán zápis z Rady i text usnesení č. 228/2019 k bodu jednání č. 6 Rady. Zároveň byla PS také informována o dopisech, které byly jménem místopředsedkyně Rady odeslány generálním ředitelům soukromých televizních stanic (TV Nova a FTV Prima). Cílem dopisů je zjištění, jak soukromé stanice naplňují povinnosti vyplývající ze zákona č. 231/2001 Sb., o provozování televizního a rozhlasového vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu k národnostním menšinám.

Ad 2)

A. Kovářová představila formou elektronické prezentace možnosti, jak příslušníky národnostních menšin informačně propojovat v rámci nových internetových multimédií. Na příkladu připravovaných multimediálních webových stránek běloruské menšiny předvedla konkrétní příklady jejich uspořádání (např. aktuality, adresáře, příběhy, knihovna, muzeum, podcasty).

Dále A. Kovářová uvedla, že současný mediální trh prochází bouřlivým vývojem. Absence audiovizuálních zdrojů informací v jazycích národnostních menšin je ve svém důsledku zpátečnická. Zastaralé metody prezentace národnostních menšin se stanou příčinou zaostávání v moderním mediálním světě. Život národnostních menšin je třeba představovat moderními způsoby, jako jsou např. „podcasty“. Jde o sérii audio nebo video souborů šířených přes internet na principu syndikace. Posлуhač se k nim může připojit v libovolný čas. Ve prospěch jejich zavádění a používání v národnostně menšinových médiích a zároveň podpory ze státních zdrojů se vyjádřil také D. Šťáhlavský z Českého rozhlasu. Financování elektronických médií národnostních menšin nadále zůstává otevřenou otázkou, jak konstatovala R. Weinerová. Dotační program Ministerstva kultury¹ zatím neumožňuje čerpat finanční prostředky na národnostní tiskoviny v elektronické podobě. K možné změně může dojít například v souvislosti s přípravou nového nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské menšiny. Na příštím zasedání Rady v roce 2020 se bude příprava nového nařízení vlády projednávat, jak členům PS sdělila K. Jünová.

Z rozpravy k bodu č. 2 vzešel požadavek pro příští jednání Rady v tomto znění:

Zajištění možnosti financování elektronických multimédií národnostních menšin (informací o národnostních menšinách a pro národnostní menšiny) ze státního rozpočtu, konkrétně v rámci programu Ministerstva kultury Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin či v převážné míře v jazycích národnostních menšin.

---

¹ Jedná se o Program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin či v převážné míře v jazycích národnostních menšin.

Ad 3)

Po přednesení příspěvku J. Miňa se vedla diskuse na téma možnosti rozšíření rozsahu vysílání pořadů o národnostních menšinách a pro národnostní menšiny v České republice a potřebě srovnání délky vysílacích časů v ČR s ostatními evropskými státy.

Z rozpravy k bodu č. 3 vzešly 4 požadavky pro příští jednání Rady v tomto znění:

- a) Požadavek **rozšíření dosavadních vysílacích časů** pořadů o národnostních menšinách a pro národnostní menšiny v programové skladbě ČRo a ČT;
- b) Požadavek **rozšíření dosavadních vysílacích časů pořadů o slovenské národnostní menšině a pro slovenskou** národnostní menšinu v programu ČRo a ČT;
- c) Zaslání žádosti adresované vedení ČRo a ČT **o zaslání podkladů**, které přinesou srovnávací data o rozsahu vysílacích časů pořadů o národnostních menšinách a pro národnostní menšiny v ostatních evropských zemích (zejména ve středoevropských státech);
- d) Zaslání žádostí, adresovaných vedení soukromých rozhlasových stanic, s cílem získání informací o **naplňování povinností** vyplývajících ze zákona č. 231/2001 Sb., o provozování televizního a rozhlasového vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu k národnostním menšinám;
- e) Zajištění přímého elektronického kontaktu na konkrétní pracovníky ČRo a ČT ze **zpravodajských redakcí**, aby jim mohly být zasílány **upozornění o významných a palčivých problémech národnostních menšin, které mají zpravodajský charakter.**

Ad 4)

Ve svém příspěvku vyjádřila E. Číhalová poděkování autorům projektu „Národnostní menšiny v paměti národa“, který zaštitila organizace Post Bellum, o.p.s. Členové PS měli možnost se během jednání seznámit s publikacemi, které v rámci tohoto projektu vznikly. E. Číhalová uvedla, že obecně prospěšná společnost Post Bellum byla založena v roce 2001 novináři a historiky, kteří si uvědomili, jak podstatné je zaznamenat osobní vzpomínky na druhou světovou válku. Vybraní představitelé národnostních menšin byli osloveni, aby podali svědectví o svém životě i životě svých předků z dob vypjatých historických událostí. Rozhovory s pamětníky jsou přístupné na webových stránkách projektu Paměti národa a zároveň proběhla i výstava v Městské knihovně v Praze a poté v Brně.

Ad 5)

Zvýšení informovanosti o národnostně menšinových pořadech ve veřejnoprávních médiích formou upoutávek se stalo dalším tématem diskuse PS. Problémem je však financování upoutávek. Za upoutávky se musí platit i ve veřejnoprávní České televizi. Členové PS za národnostní menšiny shodně vyjádřili zájem o zařazení upoutávky na pořad Sousedé v rámci programu ČT s možností bezplatné výjimky. Hlavním cílem takové upoutávky by bylo zvýšení povědomí o existenci národnostně menšinového vysílání. M. Růžičková přislíbila vznést tento podnět programovému řediteli ČT Milanu Fridrichovi.

Z rozpravy k bodu č. 5 vzešel požadavek pro příští jednání Rady v tomto znění:

Zvýšení povědomí o existenci národnostně menšinových pořadů v České televizi pomocí zařazení upoutávek na národnostně menšinový cyklus Sousedé a Babylon do upoutávkových bloků. Zároveň zajistit větší zviditelnění těchto pořadů na webových stránkách České televize.

Ad 6)

Různé

Z písemného podnětu pana Georgije Bečeva, zástupce bulharské národnostní menšiny v Radě, byla otevřena diskuse k problematice vysílání filmů v původním znění s titulky (či zcela bez nich). S přechodem digitálního vysílání v ČR ze současného standardu DVB-T na nové DVB-T2, k němuž bude docházet postupně v průběhu r. 2020 (již nyní je zaváděno v Praze), České televizi přibyla povinnost nabízet u zahraničních filmů kromě dabované verze také volitelnou verzi v původním znění s titulky (či zcela bez nich). Tato povinnost se však vztahuje jen na ČT a soukromé stanice jsou z ní vyňaty. Bylo by proto vhodné, aby stejnou povinnost měly kromě veřejnoprávních médií i komerční stanice, a to zejména s ohledem na svůj poměrně významný podíl sledovanosti. Mělo by jít o edukativní prvek, rozšíření znalosti cizích jazyků včetně jazyků národnostních menšin. M. Růžičková konstatovala, že ČT tuto zmiňovanou povinnost plní, filmy s titulky jsou vysílány především na ČT Art. A. Lídlová zdůraznila, že poslech filmů v původním znění je důležitý i z toho důvodu, že rozšiřuje povědomí dětí o různorodosti cizích jazyků.

Z rozpravy k podnětu pana Bečeva vzešel požadavek pro příští jednání Rady v tomto znění: Požadavek rozšíření dosavadního vysílacího času filmů v původním znění s titulky v programu České televize (ČT2 a ČT Art) a zároveň zavedení povinnosti vysílání filmů v původním znění s titulky i pro komerční televize v ČR.

Zástupci národnostních menšin se jménem O. Mandové domluvili na organizaci neformálního setkání v Domě národnostních menšin 10. nebo 11. prosince 2019, v rámci kterého chtějí prodiskutovat témata dalšího rozvoje národnostně menšinového vysílání v ČR. Zpracované podněty zašlou sekretariátu Rady.

O. Mandová také připomněla blížící se výročí konce 2. světové války. Vyslovila se pro historicky vyvážené, odborné vysílání k tomuto tématu, neboť v současné době je prezentováno v médiích velmi kontroverzně, zvláště v souvislosti s osvobozením Prahy Vlasovci atd.

Na závěr bylo připomenuto také výročí 100 let ruské pomocné akce, které proběhne v roce 2021. Akademie národnostních menšin, z.s. chystá konferenci, nad kterou by Úřad vlády měl přijmout záštitu.

Zpracovala: Renata Weinerová
V Praze dne 4. prosince 2019